

ΤΑΞΗ: Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
Γραπτές προαγωγικές εξετάσεις περιόδου Μαΐου-Ιουνίου στο μάθημα
της Νεοελληνικής Γλώσσας .
ΚΕΙΜΕΝΟ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ελεύθερος χρόνος θεωρείται εκείνο το χρονικό απόθεμα που μένει μετά από την υποχρεωτική απασχόληση του ατόμου (εργασία...) και ειδικά του νέου (σχολείο).

Ο χρόνος βρίσκεται σε στενή σχέση με την έννοια ελευθερία . Έχουν δηλαδή οι νέοι ελεύθερο χρόνο και αν έχουν , αυτό σημαίνει και αύξηση ελευθερίας ; Έχουν οι νέοι τη δυνατότητα εκλογής , που σημαίνει ελευθερία , για τη σωστή και δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους ;

Κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι με την τεράστια τεχνολογική ανάπτυξη και την άνοδο του βιοτικού επιπέδου των γονιών τους , οι νέοι έχουν περισσότερο χρόνο απ' ό,τι παλιά . Το πρόβλημα , λοιπόν , είναι αν τον αξιοποιούν σωστά ή τον «σκοτώνουν» με διάφορους τρόπους ομαδικής φυγής από την πραγματικότητα : τηλεόραση-video-ποτά-ναρκωτικά-ψεύτικη διασκέδαση , ψυχαγωγία-καφετέριες ηλεκτρονικά παιχνίδια-γήπεδα-ντίσκο .

Πιστεύω ότι το θέμα έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις σήμερα , γιατί βρισκόμαστε μπροστά σε μία «βιομηχανία του ελεύθερου χρόνου» με σκοπό τη δημιουργία ενός χρόνου «νεκρού» , όπου το άτομο συγκρούεται ανάμεσα στο πραγματικό και το φανταστικό (ονειρικό) . Αυτό βέβαια συμβαίνει και στους ενήλικες , των οποίων δημιουργήμα είναι ο « ηλεκτρικός χρόνος» στον οποίο επενδύουν τα όνειρά τους οι νέοι .

Κουρασμένος , λοιπόν , ο σημερινός άνθρωπος και ειδικά ο νέος από έναν «κουρασμένο πολιτισμό» απρόσωπο και ψυχρό , κενός από ιδανικά και πίστη , προσπαθεί να «γεμίσει» τον ελεύθερο χρόνο του με πράγματα που απέχουν πολύ από τη σωστή αξιοποίησή του .

Άρα βρισκόμαστε μπροστά σ' ένα νέο(δεύτερο) πρόβλημα , πώς θ' αξιοποιήσει το χρόνο του σωστά ο νέος . Εδώ μεγάλη βοήθεια μπορούν να προσφέρουν το σχολείο και η Πολιτεία γενικότερα . Από πλευράς σχολείου , οι δυνατότητες είναι μεγάλες να βοηθήσει το νέο να συνειδητοποιήσει τι σημαίνει σωστή αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου . Δηλαδή , εφαρμογή ενός προγραμματισμού μέσα από τον οποίο θα συνδυάσουν τα ατομικά με τα ευρύτερα (κοινωνικά) ενδιαφέροντά τους : πνευματική καλλιέργεια , σωματική άσκηση , δημιουργικό παιχνίδι , αναψυχή , περισυλλογή , χαρά ανθρώπινης παρουσίας και επικοινωνίας , συμμετοχή στην επιδίωξη κάποιου κοινού σκοπού , κοινωνική δράση –συμμετοχή στα κοινά , διάβασμα εξωσχολικών βιβλίων- συμμετοχή σε πολιτιστικές εκδηλώσεις- δραστηριότητες...

Από πλευράς πολιτείας , πρέπει να καταβληθεί μεγάλη προσπάθεια για την καλύτερη οργάνωση του χρόνου : δημιουργία πολιτιστικών –καλλιτεχνικών-αθλητικών κέντρων-βιβλιοθήκες... , μέσα στα οποία ο νέος θα νιώθει τη χαρά της δημιουργίας και της αληθινής προσφοράς στο συνάνθρωπό του .

Βρισκόμαστε μπροστά σ' ένα από τα πιο σοβαρά φαινόμενα της εποχής μας . Συνειδητοποίηση όλων μας ενός «κοινωνικού προγραμματισμού του χρόνου» στα πλαίσια της ευρύτερης έννοιας του όρου : Κοινωνική πολιτική της πολιτείας . Σωστή αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου και όχι κατασπατάλησή του , για να μην έλθουν οι τύψεις της συνείδησης και μας πουν , σύμφωνα με τον Ίψεν :

«Είμαστε οι σκέψεις που δεν έκανες

Είμαστε τα προβλήματα που δεν έλυσες ,
Είμαστε τα τραγούδια που δεν είπες
Είμαστε τα δάκρυα που δεν έχυσες
Είμαστε τα έργα που δεν τελείωσες»

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006

Γ. Δημητρακόπουλου: Η νεοελληνική μας γλώσσα»(απόσπασμα) .

ΘΕΜΑ 1°

Να συντάξετε μία σύντομη περίληψη του αποσπάσματος .

Μονάδες : 25

ΘΕΜΑ 2°

Α) Ερωτήσεις κατανόησης του κειμένου:

α. Ποια εκτίμηση διατυπώνει ο συγγραφέας για τους διάφορους τρόπους σύγχρονης διασκέδασης των νέων , όπως αυτή προσφέρεται σήμερα ;

β. Τι εννοεί ο συγγραφέας όταν χρησιμοποιεί την έκφραση «βιομηχανία του ελεύθερου χρόνου» ;

Μονάδες :10

Β) Ερώτηση οργάνωσης του λόγου :

α. Να επισημάνετε τις διαρθρωτικές – συνδετικές λέξεις , που εισάγουν αντίστοιχα την 2^η και την 6^η παράγραφο του κειμένου . Ποια λειτουργία επιτελεί η κάθε μία ;

β. Δώστε έναν τίτλο στο κείμενο .

Μονάδες :5

Γ) Ερώτηση μορφοσυντακτικής λειτουργίας :

Η πρόταση « Από την πολιτεία καταβάλλεται μεγάλη προσπάθεια ...» τονίζει περισσότερο :

- την ενέργεια του ρήματος
- τη δράση του αντικειμένου του ρήματος
- τη δράση του υποκειμένου του ρήματος ή
- τη δράση του ποιητικού αιτίου ;

Μονάδες : 2

Δ) Ερωτήσεις σημασιολογικές :

α . Να αποδώσετε τις υπογραμμισμένες λέξεις ή φράσεις με άλλες ισοδύναμες κυριολεκτικές ή μεταφορικές : αξιοποίηση (2^η παράγρ.) , να «γεμίσει» (5^η παράγρ.) , βοήθεια (6^η παράγρ.) , πνευματική καλλιέργεια (6^η παράγρ.).

β .Ενώστε με μία γραμμή τις συνώνυμες λέξεις μεταξύ τους :

1. άναυδος	α . υπονοούμενο
2 .κοινότοπος	β . πολυλογάς
3 .κενολόγος	γ . άφωνος
4 .ευφραδής	δ .τετριμμένος
5 .υπαινιγμός	ε .μεγαλόστομος
6 .αμετροεπής	στ .πλειστικός

Μονάδες :8

ΘΕΜΑ 3°

Σύνταξη κειμένου (Εκθεση)

«Υποθέστε ότι καλείστε σε συζήτηση με εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης με θέμα την καλύτερη δυνατή δημιουργία ευκαιριών για ψυχαγωγία και γόνιμη αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου των μαθητών του δήμου σας .Να εκθέσετε τους προβληματισμούς σας και να διατυπώσετε τις προτάσεις σας , τονίζοντας τις πρωτοβουλίες που πρέπει να πάρουν για το θέμα ηλιοθεραπείας και οι τοπικές αρχές»

(Το κείμενό σας να μην υπερβαίνει τις 600 λέξεις)

Μονάδες :50

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
copyright © 2005- 2006

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006